



Jaarplan 2021

Vastgesteld op 19-11-2020

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Functies en werkwijze van het ENW	5
3.	Belangrijke thema's in 2021	7
4.	Activiteiten en producten	9
5.	Communicatie	12

1. Inleiding

Conform het Instellingsbesluit stelt het ENW een jaarplan op. Het jaarplan geeft inzicht in de voorziene activiteiten, de organisatie van het ENW, de begroting en de verwachte ontwikkelingen. Daarnaast beschrijft het jaarplan de doelen voor het komende jaar en de ontwikkelingen die het ENW ziet aankomen en nauwgezet wil volgen vanwege de mogelijke gevolgen voor de waterveiligheid. Het jaarplan wordt aangeboden aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Waterveiligheid wordt steeds meer gezien als een integraal onderdeel van de omgeving. Het ENW wil ook in deze veranderde context van meerwaarde blijven en heeft daarom in 2020 een reflectie uitgevoerd naar zijn positie in de sector. Aan betrokkenen uit het waterveiligheidsdomein is gevraagd hoe zij aankijken tegen het ENW en wat zij verwachten van het ENW, nu en in de toekomst. Aan de ENW-leden is de vraag voorgelegd hoe zij hun rol en die van de werkgroepen zien, waar de accenten liggen en waar mogelijk accenten moeten worden verlegd. De resultaten van deze reflectie worden eind 2020 opgeleverd en in 2021 uitgewerkt.

Wat betreft de inhoudelijke onderwerpen hebben de gevolgen van klimaatverandering voor de verschillende watersystemen en het waterveiligheidsbeleid in Nederland in het algemeen de aandacht van het ENW. Een ander prioritair onderwerp is het rivierengebied. Vanwege de veiligheidsopgave hier, maar ook de systeemwerking die optreedt bij ingrepen in het rivierengebied. Tot slot heeft het ENW een aantal adviezen uitgebracht over het belang van meten en monitoring en wil het de komende jaren volgen of de sector meten en monitoren actief oppakt en of dit zijn vruchten afwerpt.

Net als voorgaande jaren neemt het ENW niet enkel een afwachtende houding aan bij het uitbrengen van adviezen, maar pakt het zelf onderwerpen op en brengt deze onder de aandacht van de belanghebbenden.



Doelen van het jaarplan

- Anticiperen op gevraagd advies
 - Weten wat er op het ENW af komt draagt bij aan een goede planning en een inschatting van de benodigde werkzaamheden voor leden en secretariaat.
- Benoemen van de voor het ENW relevante thema's
 - Het ENW vindt, vanuit zijn kennis en overzicht, bepaalde thema's belangrijk dan wel prioritair en wil deze kenbaar maken en er aandacht aan besteden. Dit kan leiden tot ongevroegd advies.
- Benoemen beoogde activiteiten
 - Inzicht geven over de geplande activiteiten aan DGWB en de leden.
 - Aangeven hoe het ENW in 2021 invulling geeft aan zijn taken (adviseur, netwerkfunctie), welke activiteiten er worden ontplooid en welke producten worden gemaakt.
- Inzicht geven in benodigde financiën en capaciteit
 - Dit ten behoeve van het beschikbaar stellen van budget en capaciteit door DGWB.

2. Functies en werkwijze van het ENW

Het ENW is ingesteld door de minister van Infrastructuur en Waterstaat vanwege de behoefte aan een platform dat het ministerie, waterschappen en andere overheidspartijen kan adviseren op het gebied van waterveiligheid. Aan het ENW zijn tal van waterveiligheidsexperts verbonden. Het is het platform om actuele kennis en informatie uit te wisselen waardoor een totaalinzicht ontstaat in de ontwikkelingen, vraagstukken en innovaties die spelen op het gebied van waterveiligheid.

Advisering

Het geven van adviezen vormt de belangrijkste taak van het ENW. De adviezen dragen bij aan de kwaliteit van producten waar de verschillende overheidspartijen primair verantwoordelijk voor zijn.

Het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

- De validiteit van nieuwe kennis (acceptatie, opname in proces- en basisinstrumentarium, waaronder Technische leidraden).
- Het toepassen van nieuwe technieken (innovaties).
- Gerezen problemen bij het toepassen van bestaande kennis (proces- en basisinstrumentarium).
- De technische basis van beleidsstudies.
- De technische consequenties van beleidskeuzen.

Het advies van het ENW is daarbij vooral gericht op de technisch-inhoudelijke kwaliteit van de producten. Het ENW geeft geen beleidsadvies. Wel kan de maatschappelijke context van een adviesvraag worden meegenomen, zoals economie, ruimtelijke ordening, sociologie, cultuurhistorie, risicobeleving, juridische aspecten en bestuurskundige of organisatorische vraagstukken. Het ENW brengt ook ongevraagde adviezen uit wanneer daartoe reden is.

Andere belangrijke taken van het ENW zijn het op peil houden van de kennis over bescherming tegen overstromingen, het delen van deze kennis en het vanuit deze kennis en het overzicht reflecteren op de kennisagenda's betreffende waterveiligheid.

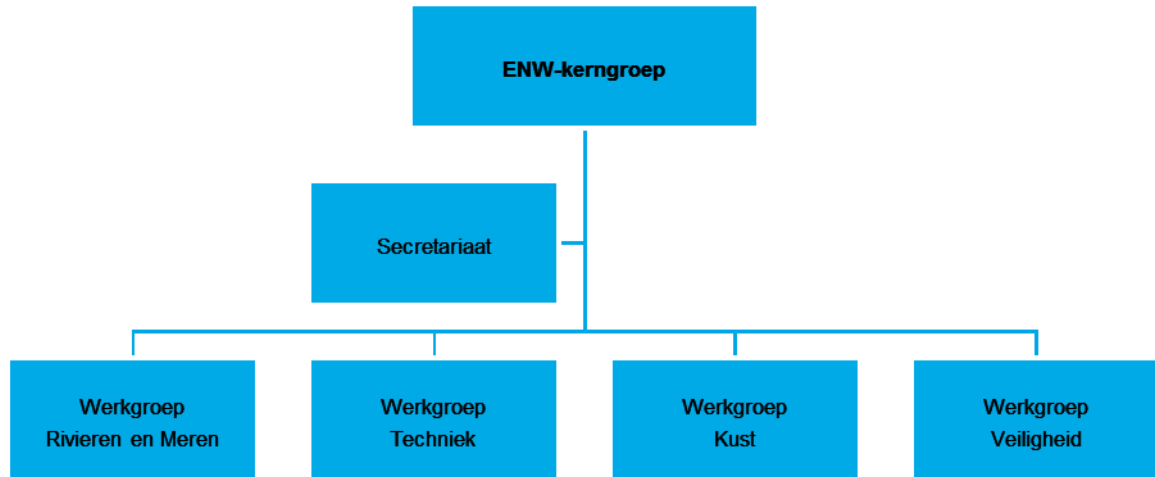
Organisatie

Het ENW bestaat uit een Kerngroep van minimaal vijf en maximaal twaalf leden, onder wie de voorzitter. De Kerngroep heeft voor de uitoefening van zijn taak werkgroepen samengesteld die belast zijn met concrete



door het ENW aan te duiden werkzaamheden. De voorzitters van deze werkgroepen zijn lid van de Kerngroep. Op dit moment zijn er vier vaste werkgroepen met een gemiddelde bezetting van vijftien personen.

De Kerngroep en werkgroepen worden ondersteund door het ENW-secretariaat. Het secretariaat wordt voorzien door de minister van Infrastructuur en Waterstaat, maar is alleen verantwoording schuldig aan de voorzitter van het ENW.



1. Organogram ENW

Vergaderkalender

De Kerngroep en de vier werkgroepen vergaderen 5 tot 7 maal per jaar. De werkgroepen Techniek en Veiligheid zullen in 2021 tweemaal overlappend vergaderen om onderwerpen te bespreken die op het grensvlak van beide groepen liggen.

De data waarop de vergaderingen van de Kerngroep en werkgroepen plaatsvinden, staan vermeld op de website.

3. Belangrijke thema's in 2021

Algemeen

De volgende programma's en onderwerpen hebben (ook) in 2021 de aandacht van het ENW. Het ENW zal de ontwikkelingen volgen en, al dan niet gevraagd, advies uitbrengen op het moment dat dat nodig wordt geacht. De ontwikkeling en toepassing van nieuwe kennis en innovatieve oplossingen staat standaard hoog op de agenda.

Naast onderstaande onderwerpen, heeft ook het eigen functioneren de aandacht. In 2020 heeft het ENW een zelfreflectie uitgevoerd. Dit vanuit de constatering dat de omgeving waarin het ENW opereert sterk in beweging is en het ENW zich hiertoe moet verhouden. De reflectie richtte zich op de vraag welke meerwaarde het ENW heeft en op welke manier het ENW de meeste meerwaarde creëert. Voor de reflectie zijn externen bevroegd over hun beeld en verwachtingen van het ENW en is nagegaan hoe de leden van de Kerngroep en de werkgroepen zelf aankijken tegen de rol van het ENW en waar de focus moet worden gelegd. In 2021 worden de aanbevelingen uit de reflectie uitgewerkt en opgepakt.

Programma's

- Deltaprogramma.
- Kennisprogramma Zeespiegelstijging.
- Integraal riviermanagement: hoe zorgen dat ook bij integraal riviermanagement voldoende aandacht blijft bestaan voor waterveiligheid.
- Kustgenese 2.0.
- Beoordelings- en ontwerpinstrumentarium (BOI).
- Kennisagenda's DGWB (Kennis voor Keringen) en HWBP (Kennis- en innovatieagenda).
- Ontwikkelingsprogramma regionale keringen.
- Plan Zandige keringen.

Onderwerpen

- **Gevolgen van de verwachte veranderingen in het klimaat op de waterveiligheid.**
 - Klimaatscenario's, zeespiegelstijging en rivierafvoeren.
 - Gevolgen voor voorliggende keringen.
 - Droogte en wateroverlast.



- Bodemdaling.
- **Overige grote maatschappelijke uitdagingen.** Naast klimaatverandering spelen er waarschijnlijk nog meer grote maatschappelijke uitdagingen waar de sector mee aan de slag moet. Het ENW zal deze volgen wanneer ze zich aandienen. Mogelijk biedt het investeringsfonds van de overheid (20 miljard over de komende vijf jaar voor onder andere infrastructuur) hier een impuls voor.
- **Cybersecurity en waterveiligheid.** Cyberaanvallen kunnen ernstige gevolgen hebben voor het waterbeheer en waterveiligheid. Cybersecurity is dan ook een onderwerp dat steeds meer aandacht krijgt. Op dit moment is het een onderwerp dat vooral binnen de ICT wordt besproken, maar het vergroten van de cyberweerbaarheid moet ook worden verweven in de techniek.
- **Instrumentarium voor waterveiligheid.**
 - Opvolging van het in 2020 door het ENW uitgebrachte advies Hoge overstromingskansen.
 - Toepassing van het WBI2017 en de resultaten van de beoordelingen.
 - Kennisdoorwerking van de producten die zijn opgeleverd binnen het HWBP (resultaten POV's).
 - Ontwikkelingen binnen het programma BOI.
 - Ontwikkeling Technische leidraden.
- **Evaluatie van de normen in de Waterwet.** DGWB is in 2020 gestart met de voorbereiding van de evaluatie van de normen voor de primaire kringen die zijn vastgelegd in de Waterwet. De evaluatie betreft de normen zelf en de onderliggende aannames. De evaluatie zelf vindt plaats in 2023 en zal in 2024 bestuurlijk worden afgerond. Het ENW adviseert over de aanpak voor deze evaluatie.
- **Systeemwerking in het rivierengebied.** Ingrepen in het riviersysteem hebben vaak niet alleen lokaal een effect, maar kunnen doorwerken in de hele rivier en aangrenzende watersystemen. Het ENW kijkt of en op welke wijze deze systeemeffecten worden meegenomen in projecten en programma's.
- **Metten in de praktijk.** Het ENW heeft altijd veel nadruk gelegd op het belang van meten en monitoren. In de komende jaren wil het ENW volgen of de sector dit advies overneemt en of deze aanpak zijn vruchten afwerpt.
- **Zandmotor.** Evaluatie van de Zandmotor, tien jaar na de aanleg.
- **Is er een relatie tussen suppleties en zwemveiligheid?** Er zijn de laatste tijd veel verdrinkingen als gevolg van muien. Suppleties kunnen muien veroorzaken. Het kan daarom interessant zijn om te onderzoeken of suppleties zo kunnen worden aangelegd dat er minder muien ontstaan.

4. Activiteiten en producten

Rol en positie van het ENW

In 2020 is door het ENW een reflectie uitgevoerd, waarbij is gekeken naar de (inhoudelijke) scope, de positionering, de organisatie en de cultuur van ENW. De resultaten en aanbevelingen die volgen uit deze reflectie worden nader uitgewerkt in een plan van aanpak.

Product / Activiteit	Wanneer	Toelichting
Opstellen plan van aanpak voor de aanbevelingen uit de reflectie	Q1 en Q2	Vorbereiding door het secretariaat
Uitvoeren plan van aanpak	Q3 en Q4	

Kwaliteit van de advisering

Net als in voorgaande jaren zullen waterschappen, Rijkswaterstaat en andere overheden met een taak in waterveiligheid, maar ook het HWBP, aan het ENW vragen advies uit te brengen over innovatieve (niet in technische leidraden beschreven) dijkversterkingstechnieken, de beoordeling van waterkeringen (aanpak en uitvoering van de toets op maat) en het beheer van zowel het watersysteem als de waterkeringen. Ook DGWB legt regelmatig uitgangspunten en resultaten van beleidsstudies en programma's ter advies voor aan het ENW.

Het uitbrengen van adviezen, gevraagd en ongevraagd, is een kerntaak van het ENW. De kwaliteit van de advisering en het verbeteren daarvan heeft dan ook continu de aandacht. Daarbij vindt het ENW het belangrijk dat er geen onderwerpen blijven liggen die het ENW relevant vindt. Het ENW neemt dan ook niet enkel een afwachtende houding aan bij het uitbrengen van adviezen, maar pakt zelf onderwerpen op en brengt deze onder de aandacht van de belanghebbenden.



Product / Activiteit	Wanneer	Toelichting
Het opstellen van een termijnagenda met daarop de belangrijkste onderwerpen waarover het ENW een advies kan uitbrengen.	Q1	Vorbereiding door het secretariaat en DGWB.
Adviesvragen bevatten duidelijke vragen en het belang van het advies staat beschreven.	doorlopend	Wordt uitgevoerd door het secretariaat in samenwerking met de adviesvrager.
Continu overzicht van lopende en verwachte adviesvragen.	doorlopend	Wordt uitgevoerd door het secretariaat.
Evalueren proces advisering en doorvoeren verbeterpunten.	doorlopend	Wordt uitgevoerd door het secretariaat.

Instrumentarium waterveiligheid

Het is de taak van het ENW om toe te zien op de technisch-inhoudelijke kwaliteit van het instrumentarium dat is of wordt ontwikkeld voor het bepalen van de overstromingskans van een dijktraject. Daartoe volgt het ENW het programma BOI, waaronder ook de actualisatie van de Technische leidraden valt, en de kennisagenda's van zowel DGWB (Kennis voor Keringen) als HWBP (Kennis- en Innovatieagenda).

Product / Activiteit	Wanneer	Toelichting
Vorbereidingsgroep BOI	doorlopend	Deze kleine groep onder leiding van Matthijs Kok volgt de activiteiten van het programma BOI en stelt in overleg daarmee een overzicht op van de producten die het ENW wil beoordelen.
Kwaliteitsborging Technische leidraden	Conform plannen van aanpak per leidraad	Het ENW heeft een belangrijke rol in de kwaliteitsborging van de Technische leidraden die de minister beschikbaar stelt en beoordeelt daarvoor de verbeteringen en aanvullingen die worden voorgesteld. Dit wordt per <i>katern</i> gedaan, een samenhangend pakket van artikelen
Pipingdossier	doorlopend	Het mechanisme piping kent een groot aantal onzekerheden. Het ENW volgt de ontwikkelingen binnen dit dossier met als focus het wegnemen van de belangrijkste onzekerheden.
Advies over volledigheid instrumentarium	doorlopend	Als het ENW meent dat belangrijke instrumenten ontbreken, adviseert het daarover aan DGWB of andere partijen.



Hoogwaterbeschermingsprogramma

Toepassing van kennis en innovatie is onontbeerlijk om de programmadoelen van het HWBP in 2050 te kunnen bereiken, zowel qua doorlooptijd van de projecten als kosten en kwaliteit. Het programma biedt daarom ruimte om nieuwe technieken te onderzoeken zodat deze in volgende projecten kunnen worden toegepast.

Het ENW kan voor projecten waarin technische innovaties worden ontwikkeld fungeren als klankbord, zowel in de start- als ontwikkelfase. Ook kan het ENW advies geven over het eindresultaat. Op deze manier draagt het ENW bij aan de acceptatie en toepassing van de nieuwe technieken.

Product / Activiteit	Wanneer	Toelichting
Kennis- en innovatieagenda	jaarlijks	Het ENW volgt de ontwikkelingen binnen deze agenda, fungeert desgewenst als klankbord en adviseur bij het opstellen.
Advies over innovatieve technieken	doorlopend	Het ENW wil innovaties in het beheer van waterkeringen stimuleren. Daartoe denkt het ENW mee in de ontwikkelfase van een nieuwe techniek en brengt het advies uit over de kwaliteit en toepassing wanneer de producten gereed zijn.

Verwachte adviesvragen

Hieronder worden enkele adviesvragen genoemd die in 2021 worden verwacht.

- **Evaluatie van de Waterwet.** In 2023 wordt het systeem voor waterveiligheid, zoals vastgelegd in de Waterwet via de normering, geëvalueerd. In 2020 heeft het ENW op verzoek van DGWB meegedacht met het opstellen van de uitvraag voor deze evaluatie, zodat de juiste vragen worden gesteld. Ook in 2021 zal het ENW betrokken worden bij de evaluatie.
- **Hoe omgaan met kunstwerken met enkelvoudige sluitmiddelen en een strenge norm.**
- **Veiligheidsraamwerk kabels en leidingen** (product dat gezamenlijk is ontwikkeld door de POV Kabels en Leidingen en het BOI).

5. Communicatie

De communicatie van het ENW verloopt via de eigen [website](#) en de nieuwsbrief De Infostroom. De website bestaat uit een deel dat voor iedereen toegankelijk is en een besloten deel waar alleen de ENW-leden toegang hebben.

Website

Het beleid dat is ingezet in 2017 wordt voortgezet: de website wordt actief beheerd door het secretariaat. Dat betekent dat:

- de content op de website actueel is.
- nieuwe ontwikkelingen op de website worden vermeld.
- alle adviezen kort na versturen zijn in te zien op de website.

In 2020 is gestart met het zoveel mogelijk drempelvrij maken van de website, zodat deze en de daarop geplaatste publicaties ook toegankelijk zijn voor mensen met een visuele beperking. Alle publicaties die sinds 2018 op de website zijn geplaatst zijn nu zoveel mogelijk drempelvrij en ook in 2021 zullen alle artikelen en publicaties op de website voor iedereen toegankelijk zijn.

Infostroom

De Infostroom wordt tweemaal per jaar, in het voor- en najaar, uitgebracht. De Infostroom bevat artikelen over thema's die actueel zijn, een overzicht van recent uitgebrachte adviezen en interviews met nieuwe leden. Het is mogelijk een extra themanummer van de Infostroom uit te brengen als daar aanleiding toe is.

Het streven is om de Infostroom zoveel mogelijk digitaal te verspreiden en alleen op verzoek een papieren versie te versturen. Overwogen wordt om in 2021 uitsluitend een digitale versie uit te brengen. Er zijn op het moment van schrijven ongeveer 710 abonnees.



ENW-dag

Ieder jaar wordt een ENW-dag georganiseerd. In de oneven jaren is dit een dag waar ook externen welkom zijn, in de even jaren worden alleen ENW-leden uitgenodigd. De ENW-dagen zijn gericht op het ontmoeten van vakgenoten, het leggen van nieuwe contacten en het uitwisselen van kennis. De organisatie van de ENW-dagen is in handen van het secretariaat.

Vanaf 2021 wordt voor de ENW-dag een vaste dag aangehouden, namelijk de eerste donderdag van juli. Voor 2021 is dit dus 7 juli.



ENW-dag 2019 in Scheveningen